

VYHODNOTENIE PRIPOMIENOK Z VEREJNEJ KONZULTÁCIE PROJEKTU NOVÉHO KURIKULA PRE VŠETKY CYKLY

Verejná konzultácia prebiehala
v termíne 2. až 16. decembra 2022

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

 NIVAM
NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

V tomto dokumente nájdete pripomienky, ktoré boli spracované aj v dokumente Report z verejnej konzultácie, doplnené o informáciu o ich zapracovaní.

Časť 00 – Úvod

- Návrh na preformulovanie pojmov „memorovanie/učenie sa naspamäť“ namiesto „informácie a dáta“ v obrázku č. 1

- **zapracované, obrázok teraz obsahuje formuláciu „zapamätať si informácie“**

- V pilieri "rodič" odstrániť slovo "novú" vzhľadom na nadčasovosť vízie.

- **zapracované**

- Návrh zmeny názvu piliera „Inkluzívna škola“ na ľudská škola/ sociálno-individuálna škola/ osobnostná škola.

- **názov piliera „inkluzívna škola“ je výstižný, navrhovaná zmena nevystihovala podstatu zmien**

- Návrh zmeny názvu piliera „Digitálna škola“ na "Pilier moderná škola" alebo "Pilier znalostná škola" a do popisu doplniť „škola využívajúca najnovšie vedecké a technologické poznatky“.

- **textácia bola upravená, úpravy pri zväžení však spôsobovali väčšiu neprehľadnosť textu a potrebu ďalšieho vysvetľovania**

- Návrh na doplnenie do troch pilierov aj to, čím je to prínosné pre učiteľa, žiaka, rodiča. Napr.: učiteľ má dostatok zdrojov (materiálnych, finančných, podporných) a motivačnú spätnú väzbu; získava kvalitu, ktorú si aj uvedomuje a vidí zmysel; vidí, že môže škole dôverovať, vidí transparentnosť, otvorenosť, spoluprácu.

- **tieto myšlienky sa nachádzajú v dokumente Východiská zmien v kurikule základného vzdelávania, a sú v inom znení zachytené aj v ostatných častiach ŠVP**

- Rodič musí byť spoluzodpovedný za vzdelávanie svojich detí, a preto musí mať možnosť ovplyvňovať kultúru školy a vzdelávací proces. Preto je neakceptovateľné, aby úlohou rodiča bolo len "akceptovať a podporovať novú kultúru školy".

- **akceptovaný návrh, textácia piliera Rodič bola zmenená**

- Potreba objasniť obr. č.1- či a v akom rozsahu sa majú redukovať informácie a dáta a na základe čoho žiaci budú myslieť a konať (na základe redukovaných dát a informácií?).

- **textácia obrázka bola zmenená a kľúčové myšlienky doplnené v sprievodných textoch**

- Potreba nahradiť pojem Kurikulum (nemá oporu v slovenskom jazyku a napriek členstvu SR v EÚ a OECD) slovenským názvom (napr.: Obsah vzdelávania, vzdelávací obsah).

- **neakceptované, keďže navrhovaná úprava nepokrýva kurikulum v jeho šírke tak, ako bolo kurikulum vymedzené vo Východiskách. ŠVP so vzdelávacími štandardmi sú len časťou kurikula pre základné vzdelávanie.**

- Nesúhlas s formuláciou, že žiak má byť spoluzodpovedným za svoje vzdelávanie.

- **táto téma bola predmetom dlhej diskusie, o.i. aj medzi členmi Hlavnej koordinačnej skupiny; záver bol, že žiak, rovnako ako učiteľ, sú spoluzodpovední za učenie (sa)**

- Návrh na doplnenie systému hodnotenia a následnej klasifikácie žiakov.

- **informácia o stratégii hodnotenia a merania výsledkov žiakov nie je súčasťou ŠVP, hoci rozumieme podstate návrhu; informácia o tejto stratégii bude zverejnená ako súčasť postupného zavádzania nového ŠVP, pričom prvé informácie budú zverejnené už na prvom kole informačných podujatí v máji a v júni 2023**

- Návrh na zväžení systému prepadávania žiakov v rámci organizácie všetkých cyklov.

- **tento návrh oceňujeme a tak, ako aj iné odborné návrhy týkajúce sa systému hodnotenia, bude predmetom empirického výskumu pri postupnom zavádzaní nového ŠVP**

- Návrh zmeny termínu "Zelená škola" na "Udržateľná škola."

- rozumieme podstate návrhu a súhlasíme s tým, že „Udržateľná škola“ je širší pojem, ale z hľadiska zrozumiteľnosti a prijateľnosti bol ponechaný zaužívaný termín „Zelená škola“; vidíme však priestor pre zmenu a zmenu pojmu v ďalšom kole revízie ŠVP

- Návrh na doplnenie „schopnosť spolupracovať“ do obr. č. 2.

- schopnosť spolupracovať je kľúčovou súčasťou sociálnej a emocionálnej gramotnosti, rozpracovanie „strechy“ obr. č. 2 do väčšieho detailu by znamenalo oveľa viac textu, ponechali sme tam kľúčovú myšlienku

- Návrh na preformulovanie spojenia "didaktické prostriedky" na "edukačné publikácie".

- neakceptované – „didaktické prostriedky“ je širší pojem, ktorý o.i. obsahuje aj učebnice, ktoré sú teraz nazvané „edukačné publikácie“.

- Nemožnosť zavedenia reformy iba pre ZŠ, zvlášť, ak bude prinášať redukciu vzdelávacieho obsahu.

- rozumieme pripomienke, vysvetlenie sa nachádza v dokumente Východiská zmien

- Návrh na vysvetlenie, či sa týka reforma aj osemročných gymnázií (ročníkov príma - kvarta).

- kurikulárna reforma sa bude týkať celého základného vzdelávania, pričom v priebehu postupného zavádzania bude adresovaná aj otázka osemročných gymnázií.

Časť 01 Konkrétne ciele výchovy a vzdelávania

- Absentujúce vysvetlenia definícií doménovej a prierezovej gramotnosti (napr. vo vzťahu ku vzdelávacím oblastiam alebo predmetom) a ich vzájomný vzťah, rovnako čo presne sa rozumie pod postojovým, obsahovým a procesuálnym rámcom.

- doplnené

- Návrh na zváženie množstva 14 kompetencií, vzhľadom na možnosť spojenia (duplicitnej) čitateľskej a jazykovej kompetencie, tiež digitálnej a informatickej, tiež spoločensko-vednej a občianskej kompetencie.

- jednotlivé gramotnosti, ako aj ich rozvoj sú výsledkom dlhodobých diskusií s autorskými tímami za jednotlivé vzdelávacie oblasti; informácie o ich odlišnosti nájdete v prílohe Vymedzenie gramotností a ich gradačná postupnosť; pripomienka nebola akceptovaná

- Návrh na doplnenie morálnej gramotnosti.

- akceptované, doplnené v rámci gramotnosti „Charakter“

- Návrh na samostatne vymedzenie náboženskej gramotnosti alebo explicitnejšie zakomponovanie jej obsah do spoločenskovednej gramotnosti.

- zakomponovaná do štandardov pre náboženskú výchovu, pričom kultivácia morálnych kvalít žiakov je rozpracované v gramotnosti „Charakter“

- Chýbajúca redukcia učiva, rovnako absentujúca orientácia kurikula na kompetencie.

- k redukcii učiva došlo už po zahrnutí pripomienok z verejnej konzultácie, ešte zreteľnejšie bude učivo redukované v rámci minimálneho učebného výstupu; gramotnosti z nového ŠVP je tiež možné priadiť ku kompetenčnému rámcu podľa odporúčania EU

- Chýbajúce vysvetlenie toho, ako sa má étos školy meniť, manažovať a strategicky uchopiť. Z textu nie je zrejmé ani to, aké sú podoby spolupráce s externým prostredím a neformálnym vzdelávaním.

- vysvetlenie je spracované v Úvode, podrobnejšie sa nachádza v dokumente Východiská zmien; do detailu bude spracované v Sprievodcovi pre kultúru a étos školy, ktorý sa aktuálne pripravuje a bude dokončený v rámci postupného zavádzania nového ŠVP

01.01.01 Doménové gramotnosti – Jazyková a komunikačná gramotnosť

- Návrh na preformulovanie "efektívne a rešpektujúco komunikovať, a to vhodným a tvorivým spôsobom" v oblasti Jazyková a komunikačná gramotnosť.

- **akceptované, zapracované**

- Návrh na doplnenie „vytváranie pozitívneho vzťahu k čítaniu“ v postojovom rámci.

- **akceptované, zapracované**

- Návrh na zohľadnenie prínosu jazykovej a komunikačnej gramotnosti k rozvoju sociálnych a občianskych kompetencií a ku kultúrnemu povedomiu a vyjadrovaniu žiakov. Práve vo výučbe jazykov je potrebné nájsť priestor na diskusie o odlišnostiach/ rozmanitosti/ inakosti aj o environmentálnych témach.

- **zapracované vo vzdelávacích štandardoch vzdelávacej oblasti**

- Návrh na doplnenie bodu v rámci „Jazyková a komunikačná gramotnosť – Prvý jazyk“ na konci 3. cyklu, aby sa komunikačná interakcia stala pragmatickou pre účely ďalšieho vzdelávania na SŠ, aby reflektovala na žiakove záujmy, skúsenosti a vedomosti, tiež schopnosť nielen argumentovať, ale aj argumenty počúvať.

- **špecifikované v rámci vzdelávacích štandardov**

- Potreba zjednotenia základnej učebnej osnovy na ZŠ.

- **takéto zjednotenie by znova viedlo ku kritike preskriptívnosti štátneho vzdelávacieho programu a v rámci koncepcie aktuálne pracujeme s väčšou slobodou pre školy určovať si osnovy; budeme však podrobne prihliadať na spätnú väzbu a dáta z postupného zavádzania nového ŠVP na školách a prispôbovať tomu aj ŠVP**

- Potreba prepracovať Kurikulum v prospech vzdelávania detí, čo nemajú prvý jazyk slovenčinu.

- **zohľadnené vo vzdelávacích štandardoch**

- Potreba zjednotenia formulácie- raz je slovenský jazyk pre žiakov v školách s VJM cudzí, potom zas druhý jazyk.

- **reflektované v charakteristikách jednotlivých vzdelávacích oblastí**

- Návrh zmeny názvu kapitoly na: "Slovenský jazyk v školách národnostných menšín".

- **reflektované v štandardoch, upresnené vzhľadom k šírke cieľovej skupiny žiakov**

- Návrh zavedenia cudzieho jazyka až v 2. cykle, rovnako cudzieho jazyka v školách s iným vyučovacím jazykom než slovenským.

- **neakceptovaná pripomienka, kurikulárna komisia to diskutovala aj v minulosti a táto možnosť bola s ohľadom na iné záväzky Slovenska zamietnutá (hlavným dôvodom je, že deti musia mať rovnaké príležitosti k získaniu rovnako kvalitného vzdelávania)**

- Návrh na doplnenie (cudzí jazyky, koniec 3. roč.) „Rozumie krátkym pokynom a jednoduchým vetám s vizuálnou podporou. Na základe poskytnutého vzoru používa veľmi jednoduché slovné spojenia, dokáže písomne reprodukovať krátke vety.“.

- **nachádza sa s inými slovami vo vymedzení gramotností a v štandardoch**

- Návrh na doplnenie (slovenský jazyk, koniec 3. roč.) „žiak dokáže pochopiť a používať bežné, jednoduché pokyny a pozdravy, orientovať sa v primeraných obrazovo-písaných textoch, dorozumieť sa v rámci vybraných tematických okruhov a v každodenných praktických situáciách. Dokáže viesť jednoduchý dialóg, odpovedať na otázky primerane situácii a aplikovať jednoduché informácie získané z ostatných vzdelávacích oblastí.“.

- **nachádza sa s inými slovami vo vymedzení gramotností a v štandardoch**

- Potreba podpory zahraničných lektorov a výmenných zahraničných pobytov pre žiakov a učiteľov (najmä pre 3. cyklus vzdelávania).

- **na túto tému sa bude prihliadať pri metodických usmerneniach, nemôže to však byť súčasťou ŠVP**

01.01.02 Doménové gramotnosti – Matematická gramotnosť

- Návrh na obsahové delenie troch cyklov (do konca 3., 6. a 9.roč. - čo musí ovládať žiak z matematiky). 1. cyklus = základné matematické prvky - desiatinná číselná sústava, sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie. 2. cyklus = logické myslenie, pojmy používané v každodennom živote, základné finančné znalosti hravo, percentá, zlomky, pomer. 3. cyklus = geometria, finančná gramotnosť, analýza problémov, riešenie problémov, ďalšie matematické pojmy z každodenného života.

- **nezpracované, pripomienka sa týka vzdelávacích štandardov (ktoré neboli súčasťou decembrovej verejnej konzultácie)**

- V rámci rozoznávania matematickej podstaty problémov využívať aj analýzu, syntézu, porovnávanie, generalizáciu, indukciu, dedukciu a ďalšie typy myslenia.

- **nezpracované, netýka sa ŠVP**

- Nedostatočná časová dotácia hodín v týždni.

- **nezpracované, jedná sa o konštatovanie (úprava časovej dotácie v rámci učebného plánu (RUP) nie je v kompetencii NIVaM; avšak rozhodnutie o RUP uvedenom počas verejnej konzultácie bolo predmetom dlhej odbornej diskusie a existuje naň množstvo protichodných názorov; na väčšiu časovú dotáciu si nárokuje predmetových komisií viacerých vzdelávacích oblastí a pre akúkoľvek zmenu potrebujeme viac dát)**

- Vynechaná je oblasť kombinatoriky a oblasť aplikačných úloh.

- **Nezpracované, keďže sa z vymedzenia gramotnosti nedá predpokladať, či je v obsahu vzdelávania niečo vynechané alebo nie je**

- Návrh na doplnenie „prejaviť odvahu hľadať a skúšať nové riešenia (metóda pokus-omyl)“ do postojoyého rámca.

- **zpracované**

- Návrh na doplnenie „prepájať matematické problémy a riešenia na bežný život človeka“ do obsahového rámca.

- **zpracované**

01.01.03 Doménové gramotnosti – Informatická gramotnosť

- Nedostatočná časová dotácia hodín v týždni (najmä v 1.cykle) - návrh venovať sa téme digitálnej gramotnosti na všetkých vyučovacích predmetoch.

- **prvá časť nezpracovaná, jedná sa o konštatovanie (úprava časovej dotácie v rámci učebného plánu (RUP) nie je v kompetencii NIVaM; avšak rozhodnutie o RUP uvedenom počas verejnej konzultácie bolo predmetom dlhej odbornej diskusie a existuje naň množstvo protichodných názorov; na väčšiu časovú dotáciu si nárokuje predmetových komisií viacerých vzdelávacích oblastí a pre akúkoľvek zmenu potrebujeme viac dát)**

- **druhá pripomienka zohľadnená prostredníctvom integrácie štandardov digitálnej gramotnosti do vzdelávacích štandardov**

- Pre prvý cyklus je náročné vyžadovať „na úrovni propedeutiky dokáže prakticky vytvoriť počítačové programy“.

- **návrh skupiny vyplýva z dlhoročných skúseností a potreby spoločnosti; výkon je na danej úrovni dosiahnuteľný**

- Návrh na zavedenie informatickej gramotnosti až od 5.ročníka (namiesto toho zvýšiť počet hodín matematiky v 1.-4. ročníku a rozvíjať logické myslenie).

- **nezpracované – mení sa logika výstavby ŠVP, na ktorej došlo ku konsenzu medzi komisiou pre Matematiku a Informatiku**

- Návrh na doplnenie „bezpečne používať digitálne technológie“ na koniec procesuálneho rámca.

- **zohľadnené v tvorbe štandardov**

- Návrh dopracovať aj iné témy, tak aby sa neprekrývali s digitálnou gramotnosťou - napríklad počítačové siete.

- pripomienka vhodná ako podnet do tém štandardov

01.01.04 Doménové gramotnosti – Prírodovedná gramotnosť

- Nedostatočná časová dotácia hodín.

- **nezpracované, jedná sa o konštatovanie (úprava časovej dotácie v rámci učebného plánu (RUP) nie je v kompetencii NIVaM; avšak rozhodnutie o RUP uvedenom počas verejnej konzultácie bolo predmetom dlhej odbornej diskusie a existuje naň množstvo protichodných názorov; na väčšiu časovú dotáciu si nárokuje predmetových komisií viacerých vzdelávacích oblastí a pre akúkoľvek zmenu potrebujeme viac dát)**

- Do procesuálneho rámca uviesť konkrétne spôsobilosti vedeckej práce (aktuálne sú len veľmi všeobecne načrtnuté).

- **do podrobna rozpracované vo vzdelávacích štandardov**

- Preferovanie pôvodne formulovaného názvu postojovej zložky prírodovednej gramotnosti „Postoje k prírode a jej poznávaniu“.

- **nezpracované, vhodný podnet pre verejnú konzultáciu vzdelávacích štandardov**

01.01.05 Doménové gramotnosti – Spoločenskovedná gramotnosť

- Návrh na doplnenie „Žiak je schopný poznávať a porovnávať geografické pomery jednotlivých regiónov sveta“ do vymedzenia gramotnosti pre 3. cyklus v rámci spoločenskovednej gramotnosti.

- **nezpracované - nachádza sa v pôvodnom vymedzení, ale komplexnejšie vyjadrené**

- Návrh na doplnenie rodových špecifik do "porozumieť podobným aj odlišným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským...".

- **nezpracované, vyhodnotené že v kontexte danej vety to vzhľadom na ostatné kategórie nedávalo zmysel**

01.01.06 Doménové gramotnosti – Technická gramotnosť

- Opätovné zavedenie technických a pestovateľských prác.

- **výzva na zaradenie predmetu, avšak v rámci vzdelávacích štandardov je zřejmé, že tieto zložky sa vo VO nachádzajú**

- Návrh na preformulovanie „byť spokojný s používaním technických zariadení a technológií“ vzhľadom na to, že spokojnosť nie je súčasťou gramotnosti.

- **nezpracované, formulácia hovorí o prijatí technológií**

- Návrh na doplnenie „zvažovanie úlohy techniky z environmentálneho pohľadu“ do postojového rámca.

- **zpracované**

01.01.07 Doménové gramotnosti – Profesijná gramotnosť

- Návrh na zaradenie profesijnej gramotnosti do prierezových gramotností, nie do doménových.

- **nezpracované, výstavba profesijnej gramotnosti je v súlade s inými dokumentmi, ktoré nie sú priamo v pôsobnosti NIVaM a boli vypracované skupinou odborníkov pre kariérovú výchovu**

- Návrh na presunutie osobného kariérového portfólia do 3. cyklu (nie 2.).

- **nezpracované, výstavba profesijnej gramotnosti je v súlade s inými dokumentmi, ktoré nie sú priamo v pôsobnosti NIVaM a boli vypracované skupinou odborníkov pre kariérovú výchovu**

01.01.08 Doménové gramotnosti – Pohybová a zdravotná gramotnosť

- Návrh na doplnenie "chápať a uvedomovať si potrebu posilnenia nielen fyzického ale aj duševného a psychického zdravia človeka" do postojoyového rámca, vzhľadom na absentujúci duševný a psychický rozmer zdravia v celej doménovej gramotnosti.

- **nezpracované, komplexnejšie je to vyjadrené v popise gramotnosti**

- Celý rámec je vypracovaný v rozpore s východiskami nového kurikula. Opisy sú v porovnaní s ostatnými časťami príliš detailné s prílišným dôrazom na osvojenie si vedomostí.

- **pripomienka je názor, odporúčame zohľadniť aj skutočnosť, že sa pohybová a zdravotná gramotnosť nerealizuje len v rámci telesnej výchovy**

01.01.09 Doménové gramotnosti – Umelecká gramotnosť

- Návrh na skrátenie tejto doménovej gramotnosti (príliš veľa detailov).

- **nezpracované, umelecká gramotnosť zahŕňa všetky umenia, z toho vyplýva jej komplexnosť**

- Návrh preformulovania "prejavovať tvorivosť, ktorá mu umožňuje prenášať umelecké spôsobilosti aj do iných vzdelávacích oblastí, prostredí a kontextov" na „aplikovať tvorivosť aj v iných vzdelávacích oblastiach, prostrediach a kontextoch“.

- **zpracované**

- Návrh preformulovania "orientovať sa v umeleckej tvorbe minulosti i v jej súčasných podobách, v Slovenskom aj svetovom kontexte, v umeleckej tvorbe regiónu, etnika, sociálnych skupín" na „oboznámiť sa s...“.

- **nezpracované, v pôvodnej formulácii je akcent na aktivizujúci moment; v navrhovanej formulácii je pasívne vyjadrenie, bez aktívneho prístupu**

01.02.01 Prierezové gramotnosti – Vizuálna a čitateľská gramotnosť

- Potreba k vedeniu žiakov čítať nielen v 1. ale aj v 2. a 3. cykle. Potreba rozvoja kritického myslenia a orientovania sa v hodnoverných zdrojoch a schopnosť rozlišovať pravdivé a relevantné informácie od hoaxov.

- **zpracované v iných gramotnostiach**

- Návrh na opätovné zavedenie povinnej literatúry na školách.

- **nie je vecou tohto dokumentu**

- Návrh na doplnenie „Vedieť narábať s vizuálnymi a textovými zdrojmi ako so zdrojmi informácií, všímať si, kde a ako sú zdroje uvádzané, naučiť sa zdroje uvádzať“.

- **nezpracované, nachádza sa v inom kontexte aj v tejto gramotnosti aj v jazykovej**

01.02.02 Prierezové gramotnosti – Digitálna gramotnosť

- Návrh na preformulovanie „riešiť problémy a LOGICKY A kriticky myslieť“.

- **zpracované**

- Návrh na preformulovanie „využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti A S OHĽADOM NA ZDRAVOTNÉ DOPADY), UPREDNOSTŇOVAŤ KÁBLOVÉ PRIPOJENIA PRED BEZDRÔTOVÝM PRIPOJENÍM“.

- **nezpracované, odporúčanie navrhnúť v rámci konzultácie štandardov**

- Návrh na doplnenie bodu „rozumieť moderným technológiám, ich podstate, obmedzeniam a rizikám ich využívania (napr. umelá inteligencia alebo digitálne peniaze)“ do obsahového rámca.

- **zpracované**

- Návrh na preformulovanie „tvorivo a INKLUZÍVNE používať digitálne technológie“.

- **nezpracované, nedáva to v tomto kontexte zmysel, nie je zrozumiteľné, čo sa tým chce vyjadriť**

- Návrh úpravy formulácie „tvoriť digitálny obsah“ na „tvoriť a spracúvať digitálny obsah“.

- nezpracované, táto zložka je spracovaná v iných kontextoch
- Nedostatočná časová dotácia hodín informatiky (napr. v 3. cykle, pokiaľ chceme digitálne školy).
- adresované v komentári k RUP

01.02.03 Prierezové gramotnosti – Finančná gramotnosť

- Návrh na doplnenie:
 - schopnosť identifikovať (rozpoznať) ekonomické problémy, možnosti a výhody
 - schopnosť vedieť odhadnúť cenu, úžitok a obmedzenie zdrojov,
 - schopnosť robiť správne (informované) rozhodnutia ako zákazník, výrobca, sporiteľ, investor a občan,
 - schopnosť orientovať sa v trhovej ekonomike a využívať jej príležitosti,
 - schopnosť poznať a využívať rôzne zdroje príjmov, a to nielen zo zamestnania, ale i z podnikania a investovania,
 - schopnosť vedieť so svojimi osobnými i rodinnými peniazmi a majetkom dlhodobo dobre hospodáriť,
 - chápať dôsledky svojich ekonomických rozhodnutí.
- Návrh na doplnenie konkrétnych zručností do obsahového rámca: napr. v porovnaní s kalkulačkami, s internetbankingom, atď., schopnosť analyzovať reklamy, porovnať ceny, porovnať úroky.
- Návrh zmeny pojmu finančná gramotnosť na pojem ekonomická gramotnosť.

- všetky pripomienky hovoria o konkrétnych obsahoch pre jednotlivé gramotnosti, boli komunikované autorským tímom

01.02.04 Prierezové gramotnosti – Občianska, mediálna a interkultúrna gramotnosť

- Návrh na doplnenie:
 - schopnosť rozpoznať, kedy je informácia potrebná,
 - schopnosť vyhľadať, vyhodnocovať a efektívne používať potrebné informácie,
 - schopnosť určiť, ktoré informácie sú známe a ktoré sú ešte potrebné pre riešenie problému,
 - schopnosť dávať prednosť relevantným a dôveryhodným zdrojom informácií,
 - schopnosť vyhodnocovať informácie z hľadiska dôveryhodnosti, sociálneho, ekonomického, politického, legálneho a etického hľadiska.
- Návrh na rozšírenie do občianskej gramotnosti, resp. sociálnej a emociálnej gramotnosti o globálny rozmer s dôrazom na o globálne občianstvo: byť si vedomý vplyvu našich skutkov na svet v širšej perspektíve, rešpektovať kultúrne, náboženské, pohlavné a iné rozdiely, uvedomiť si svoju úlohu pri ochrane planét.
- Potreba klásť dôraz na praktické možnosti občianskeho rozhodovania: napr. poznať dôležitosť volieb, napísať sťažnosť, vybaviť obč. záležitosti, poznať možnosti elektrického prihlásenia do e-slovensko...

- všetky pripomienky hovoria o konkrétnych obsahoch pre jednotlivé gramotnosti, boli komunikované autorským tímom

01.02.05 Prierezové gramotnosti – Environmentálna gramotnosť

- Návrh na doplnenie (vychádzajúc, okrem iného, z Európskeho rámca kompetencií pre environmentálnu udržateľnosť GreenComp):

Vymedzenie gramotnosti:

- rozvíjať pozitívny vzťah k životnému a zvažovať ako ľudské hodnoty prispievajú, alebo brzdia ochranu životného prostredia a udržateľný rozvoj,

- spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
- uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a hospodárstva na životnom prostredí,
- chápať, ako človek svojou činnosťou ovplyvňuje (pozitívne aj negatívne) životné prostredie,
- rozumieť príčinám a následkom konkrétnych environmentálnych problémov a konfliktov, analyzovať ich z rôznych uhlov pohľadu a aktívne na tieto otázky hľadať odpovede,
- uvedomovať si dopad vlastného správania na životné prostredie,
- prebrať zodpovednosť za riešenie environmentálnych problémov a presadzovanie udržateľnosti (alternatívna formulácia: Prejavovať environmentálnu a spoločenskú zodpovednosť v správaní/ konaní),
- analyzovať a porovnávať rôzne riešenia environmentálnych problémov,
- osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a prispievať k udržateľnosti prostredníctvom aktivít primeraných ich veku.

Postojový rámec:

- uvedomovať si hodnotu prírody a kvalitného životného prostredia vo vzťahu k všetkým formám života na Zemi,
- ujasňovať si vlastný postoj k prírode a pilierom udržateľnosti a uvedomovať si dôsledky/ dopady svojho konania na udržateľnosť v lokálnom a globálnom meradle,
- uvedomovať si potrebu starostlivosti o životné prostredie vrátane prírodného a kultúrneho dedičstva a verejného priestoru a zaujať k nim aktívny postoj,
- kultivovať proenvironmentálne správanie s rešpektom pre rovnosť a spravodlivosť pre súčasné a budúce generácie.

Obsahový rámec

- porozumieť základným princípom fungovania prírodných zložiek životného prostredia ako aj vzťahom – od lokálnej po globálnu úroveň,
 - identifikovať ako konanie jednotlivca a spoločnosti ovplyvňuje fungovanie prírody – od lokálnej po globálnu úroveň,
 - skúmať vplyv/ dopad vlastného správania na životné prostredie/ udržateľnosť,
 - určiť svoj vlastný potenciál v presadzovaní udržateľnosti/ určiť čím môže prispieť v presadzovaní udržateľnosti,
 - poznať svoje občianske práva a povinnosti v súvislosti s ochranou životného prostredia,
 - identifikovať environmentálne problémy a konflikty vo svojom okolí a vo svete, porozumieť ich príčinám a následkom, analyzovať ich z rôznych pohľadov a navrhovať riešenia,
 - porozumieť tomu, že výzvy spojené s ochranou životného prostredia/ udržateľnosťou je potrebné riešiť kombináciou rôznych opatrení a poznať príklady týchto opatrení,
 - osvojiť si a aplikovať základné pravidlá, zručnosti a návyky pre správanie sa v prírode,
 - zohľadňovať environmentálne aspekty v každodennom rozhodovaní, správať sa ako environmentálne uvedomelý spotrebiteľ (šetrne k prírodným zdrojom, hľadať environmentálne vhodné alternatívy a uskromňovať sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie),
 - osobne sa angažovať a konať v prospech ochrany životného prostredia a udržateľnosti v spolupráci s ostatnými,
 - aplikovať svoje občianske práva a povinnosti v prospech ochrany životného prostredia a udržateľnosti,
 - navrhovať, realizovať a hodnotiť úspešnosť veku-primeraných environmentálnych aktivít.
- Návrh na preformulovanie „klásť otázky A AKTÍVNE HĽADAŤ ODPOVEDE...“.

- všetky pripomienky hovoria o konkrétnych obsahoch pre jednotlivé gramotnosti, boli komunikované autorským tímom

01.02.06 Prierezové gramotnosti – Sociálna a emocionálna gramotnosť

- Nesúhlas s akoukoľvek diskúziou pedagogických pracovníkov o sexuálnej identite detí. Z psychologického hľadiska je to invazívne a vážne zasiahnutie do prirodzeného vývoja sexuality jedinca.

- **nezpracované, tvrdenie bolo vyhodnotené ako vedecky neodôvodnené**

02 Profil absolventa

- Návrh na preformulovanie:

- používať logické a kritické myslenie založené na poznatkoch a etických hodnotách (základy logiky - dedukcia, indukcia, generalizácia),

- **zpracované v iných častiach ŠVP a štandardov**

- *"používať technické nástroje a prístroje na riešenie technických problémov vyskytujúcich sa v bežnom živote a reflektovať na súčasný technicko-technologický pokrok".* Pôvodná formulácia neodhaduje reálnu úroveň žiaka na konci ZŠ.

- **nezpracované, cieľ je v súlade s prislúchajúcou doménovou gramotnosťou, finančnou gramotnosťou a výchovou k podnikavosti.**

- Návrh na doplnenie:

- *cieľ "vnímať a využívať rôzne druhy umenia ako spôsob vyjadrenia a chápať miestne, regionálne, národné, európske a globálne prejavy kultúry"* presunúť do celku človek a spoločnosť alebo zmeniť jeho formuláciu,

- **nezpracované, zaradenie nie je podľa jednotlivých vzdelávacích oblastí.**

- rozšíriť o rešpektovanie demokratických hodnôt, ľudských práv, toleranciu a rešpektovanie rozmanitosti v spoločnosti,

- **nezpracované, táto zložka sa v dokumente nachádza na viacerých miestach**

- okrem kritického myslenia v súlade s kompetenčným rámcom GreenComp a zručnosťami pre udržateľnosť doplniť zmienku o systémovom myslení.

- **v čase spracovania pripomienok nebolo možné kvôli formátu identifikovať, k čomu sa pripomienka viazala – pripomienka je však zachytená pre potrebu cyklickej revízie**

- Návrh na odstránenie slova „trvalo“ pri zmienkach udržateľného života

- **zpracované**

03 Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

- Návrh úpravy:

- započítavať povinnú predškolskú prípravu do povinnej 10-ročnej školskej dochádzky a táto by končila 9. ročníkom ZŠ, čiže tretím cyklom,

- **nezpracované, netýka sa dokumentu a nie je v kompetencii NIVaM riešiť túto tému**

- učiteľov so špecializáciou na konkrétnu oblasť je už teraz alarmujúci nedostatok a mnohí, ktorí učia sú v dôchodkovom veku. Fyzicky nie je možné zabezpečiť požiadavky na druhý a tretí cyklus.

- **nezpracované, kvalitu nezvýšime znížením nárokov, kurikulárna reforma potrebuje byť realizovaná v kontexte širších zmien**

- Návrh na preformulovanie:

- prvý cyklus charakterizuje: bezpečnosť a spoľahnutie sa na dospelého (Ty mi pomôžeš),

- druhý cyklus charakterizuje: vzťahy s rovesníkmi a spoločné riešenie problémov (Ja to dokážem, ja som schopný vstúpiť do spolupráce),

- tretí cyklus charakterizuje: Environmentálne témy a témy celospoločenskej zodpovednosti (My to dokážeme).

- **zpracované**

04 Stupne vzdelania

- Vzhľadom na to, že sa 5. roč. priradil k primárnemu vzdelávaniu, viacero pripomienok smerovalo k tomu, že učitelia prvého stupňa nie sú dostatočne kvalifikovaní na to, aby vyučovali v 5 ročníku. Je tým pádom nevyhnutné pozmeniť systém vzdelávania budúcich učiteľov, aby študijné programy fakúlt kopírovali požiadavky cyklov (alebo v druhom cykle nechať LEN pedagogických zamestnancov s aprobáciou na primárne vzdelávanie).

- **pripomienka sa netýka dokumentov, je však zohľadnená v implementačnom pláne kurikulárnej reformy**

- Potreba prediskutovať organizáciu vyučovania nepnoorganizovaných škôl, ktoré dnes majú iba 1. - 4. ročník, vzhľadom na to, že budú musieť otvoriť aj 5. ročník, aby mohli poskytovať aj 2. cyklus.

- **zohľadnené v implementačnom pláne kurikulárnej reformy**

- Aplikácia vzdelávacích cyklov do praxe predbieha potrebnú prípravu pedagógov. Pri akútnom nedostatku pedagogických zamestnancov (hovorím o regiónoch, kde ich je nedostatok) je nelogické robiť reformu "zdola" (Absolventi aktuálneho programu vzdelávania VŠ sú už pripravovaní na vzdelávanie v cykloch?).

- **zohľadnené v princípe postupného zavádzania nového ŠVP a v implementačnom pláne**

- 2. cyklus, tak ako je definovaný, je skôr určený učiteľom 1. stupňa. A na tej úrovni to aj budú učiť. To znamená, že 5. ročník je pre odbornejšie vzdelávanie stratený. V prípade učiteľov 2. stupňa im hrozí nielen, že nebudú učiť 2. cyklus, ale aj vďaka integrácii predmetov v 3. cykle môže niektorí prísť o robotu úplne. Pretože ak sa riaditeľ školy rozhodne nechať menej učiteľov s aprobáciou v danej oblasti, tak "zaučia" aj ďalšie predmety z danej oblasti...

- **podnet nie je zapracovateľný z hľadiska dokumentu ŠVP, vnímame však potrebu pracovať s ním pri vypracovaní metodického usmernenia pre školy**

- Potreba prediskutovať systém zabezpečenia predmetov kvalifikovaným učiteľom spĺňajúcim všetky predpoklady pre zabezpečenie daného predmetu (napr. ak sa spoja 3 predmety MAT-FYZ-CHE do jedného, kto to bude učiť? Na univerzitách sa študuje kombinácia dvoch predmetov).

- **súčasťou prípravy zmien v postupnom zavádzaní nového Štátneho vzdelávacieho programu je aj komunikácia s vysokými školami, ktoré pripravujú pedagógov na ich činnosť, daná téma sa rieši s vedením fakúlt.**

05 Forma výchovy a vzdelávania

- Návrh na zmenu individuálneho vzdelávania (po formálnej stránke), ktoré podľa § 24 ods. 2 písm. nie je dištančná forma vzdelávania.

- **pripomienka akceptovaná v zmysle presunu vety o dištančnom vzdelávaní na koniec podkapitoly tak, ako bola naformulovaná časť, pôsobila zmätočne.**

- Návrh na realizovanie kombinovanej formy štúdia v 3 cykle (napr. štyri dni budú deti chodiť do školy a jeden deň budú doma).

- **nezapracované, netýka sa dokumentu**

- Návrh na doplnenie limitov na počet žiakov v triedach tak, aby limit na triedu vo všetkých cykloch bol rovnaký a to maximálne 20 žiakov na triedu, rovnako doplnenie informácie o počte žiakov na jedného učiteľa.

- **nezapracované, netýka sa dokumentu**

- Návrh na doplnenie špecifikácie mimoriadnej situácie v bode d.

- **nezapracované, mimoriadnu situáciu definuje iný predpis**

- V prípade inklúzie žiakov s problematickým správaním a zdravotným znevýhodnením je už 10 žiakov na triedu veľa.

- nezpracované, netýka sa dokumentu

06 Vzdelávacie oblasti

Návrh úpravy:

- rovnaký názov vzdelávacej oblasti a predmetu je trochu mätúci (napr. Človek a svet práce),
 - **nezpracované, bude vysvetlené v metodických materiáloch**
- zmena názvu vyučovacieho predmetu "cudzí jazyk" na "prvý cudzí jazyk" - tým sa jasne rozlíši prvý a druhý cudzí jazyk,
 - **nezpracované – vyplýva z intenzívnej diskusie v rámci vzdelávacej oblasti a bolo riešené aj v rámci rozporového konania medzi NIVaM a MŠVVaŠ**
- predmety z oblasti človek a spoločnosť sú označené až od tretieho cyklu, t. j. od šiesteho ročníka-návrh začlenenia týchto predmetov aj do piateho ročníka,
 - **v prvých dvoch cykloch je podporovaná obsahová integrácia; nezpracované**
- náboženstvo len pre 1. a 2. cyklus,
 - **nezpracované, vyplýva z iných legislatívnych predpisov**
- druhý cudzí jazyk v národnostných školách priradiť len ako voliteľný predmet,
 - **vyriešené a vysvetlené v poznámke**
- druhý cudzí jazyk dať od 6. ročníka, čiže celý 3. cyklus (ideálne aj 2. cyklus), vzhľadom na to, že cudzie jazyky sú spolu so soft skills jedny z najdôležitejších, ktoré môžeme deti na základnej škole naučiť,
 - **školy môžu túto možnosť využiť v rámci disponibilných hodín, ak to uvážia za vhodné**
- druhý cudzí jazyk nechať len ako voliteľný predmet vo všetkých školách, nielen v národnostných. Tým vytvárame priestor pre žiakov aj s iným zameraním - technických, umeleckým, sociálnym, rešpektujeme tým ich potenciál a už na ZŠ sa môžu spoznávať v čom sú dobrí a smerovať svoje ďalšie vzdelávanie,
 - **vysvetlené v poznámke**
- geografiu zaradiť do oblasti Človek a príroda.
 - **o pripomienkach tohto typu prebiehala intenzívna diskusia, došlo ku zhode odborníkov na zaradení do VO Človek a spoločnosť**

07 Vzdelávacie štandardy

- Potreba definovať termín "spôsobilosť vedeckej práce". - Návrh úpravy:
- pri tvorbe obsahových a výkonových štandardov potrebný zrozumiteľný a najmä jednotný výstup pre všetky predmety (rozdiely vo výstupoch pri rôznych predmetoch najmä na 2. stupni),
 - **pripomienka komunikovaná autorom vzdelávacích štandardov**
- ideálne štandardy by mali byť tiež jednoznačné a veľmi presne zadefinované čo sa týka základných vedomostí, ktoré má žiak v procese učenia sa získať. Táto práca nemôže byť ponechaná na riaditeľov škôl. Základná úroveň vedomostí sa nemôže líšiť od školy po školu podľa toho, ako si toto základné minimum zadefinuje riaditeľ. Čím voľnejšie budú štandardy zadefinované, tým väčšie rozdiely vo vedomostiach, či pri hodnotení žiakov v rôznych školách môžu vzniknúť,
 - **pripomienka zohľadnená v procese tvorby minimálneho učebného výstupu**
- učebnica nie je záväzný dokument, no často definuje učiteľom hĺbku vedomostí (aj nad rámec základu). Najmä v prípadoch, ak štandardy presne neurčujú do akej hĺbky je potrebné v danej téme ísť. Ak má byť cieľom nového kurikula aj redukcia učiva, práve presne zadefinovaný štandard ju aj udrží,
 - **zohľadnené**
- uvádza sa, že okrem východiskovej úrovne bude existovať aj redukovaný učebný výstup. Ide o mimoriadne otáznú a citlivú koncepciu, ktorá môže mať za následok, že v prípade niektorých žiakov a žiačok sa nebude naplňovať ich potenciál a môžu sa prehĺbiť nerovnosti vo vzdelávaní.

Tento koncept si vyžaduje hlbšiu odbornú diskusiu a pred prípadným zavedením aj odpilotovanie. Nie je jasné, či niektorí žiaci a žiačky budú mať obmedzený prístup na stredné školy. Navrhujeme pred zavedením tohto prístupu uskutočniť odbornú diskusiu a prípadne vypracovať analýzu na základe skúseností a výskumov zo zahraničia.

- **pripomienka zohľadnená v procese tvorby minimálneho učebného výstupu**

08 Rámcové učebné plány

- Návrh úpravy:

- druhý cudzí jazyk v národnostných školách priradiť len ako voliteľný predmet. Na ZŠ s VJS majú žiaci bez druhého CJ 31 hodín v oblasti jazyk a komunikácia, v ZŠ s VJM 44,

- **tento stav rieši už časť poznámok pod RUP**

- druhý cudzí jazyk na národnostných školách je už štvrtým jazykom. Povinnosť druhého cudzieho jazyka treba zmeniť na možnosť (alebo druhý cudzí jazyk môže byť ponúknutý aj vo forme záujmového krúžku),

- **tento stav rieši už časť poznámok pod RUP**

- mnohé témy etickej výchovy a občianskej náuky sú rovnaké. Návrh na zaradenie občianskej náuky len v 6. a 7. ročníku, tiež zaradenie etickej výchovy a náboženskej výchovy ako voliteľných predmetov v 6. a 7. ročníku,

- **Návrh nie je možné zapracovať, netýka sa dokumentu. Druhá časť pripomienky nerešpektuje dohody o zaradení ETV/NVB (vyššie legislatívne normy)**

- ak škola s VJM využije 6 disponibilných hodín na 2. cudzí jazyk, tak v tomto prípade z čoho bude dotovať chýbajúce hodiny z maďarského jazyka alebo slovenského jazyka? (oproti stavu RUP z roku 2015 je tu o 3 hodiny menej na MJ a SJ!).

- **Návrh hodín RUP pre školy s VJNM alebo vyučovaním JNM je výsledkom konsenzu viacerých aktérov a úprava hodín v jazykoch je návrhom sekcie národnostného školstva ministerstva školstva, teda mimo kompetencie NIVaM**

09 Vyučovací jazyk

- Návrh na formuláciu podmienok realizácie bilingválneho vzdelávania (prísnejší výber študentov/ poskytovaná vyššia časová dotácia hodín AJ, rámcový učebný plán pre bilingválne ZŠ s dvoma vyučovacími jazykmi, stanovený minimálny počet predmetov vyučovaných v druhom jazyku, stanovený rozdiel medzi ZŠ, ktorá občas využíva metódu CLIL na dvoch vyučovacích predmetoch a ZŠ, ktorá spĺňa podmienky licencie medzinárodného vzdelávacieho programu).

- **nezapracované, netýka sa predstaveného dokumentu**

10 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

- Absentujú definované povinné inkluzívne tímy, asistenti, špeciálni pedagógovia, sociálni pedagógovia (ako štandard) a ich zabezpečenie.

- **nezapracované, netýka sa predstaveného dokumentu**

- Absentujúca skupina detí vyrastajúcich v prostredí generačnej chudoby (zahrnúť ich všeobecne pod „žiacov so ŠVVP“ nie je postačujúce).

- **nezapracované, potreby detí aj z tohto prostredia sú zohľadňované v iných častiach dokumentu**

- Inkluzívne vzdelávanie bez enormného navýšenie počtu asistentov nie je realizovateľné.

- **netýka sa predstaveného dokumentu**

11 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostných školách a národnostných triedach

- Reforma nebude úspešná bez kvalitných učebníc, pracovných zošitov a ostatných podporných materiálov, ktoré by mali byť dostupné aj v digitálnej forme v maďarskom jazyku a zadarmo (s interaktívnymi úlohami, s dobrým odborným prekladom).

- **zohľadnené v implementačnom pláne kurikulárnej reformy**

- Návrh vynechať slovíčko AJ vo vete „sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov...“.

- **formulácia ponechaná, súvisí s cieľom sekcie**

12 Osobitosti výchovy a vzdelávania detí cudzincov

- Potreba prehodnotiť a nanovo premyslieť hodnotenie žiakov – detí cudzincov. V prípade niektorých žiakov nemusí byť vhodné, aby sa začali klasifikovať po dvoch klasifikačných obdobiach bez klasifikácie.

- **hodnotenie detí cudzincov bolo prerokované a textácia pozmenená**

- Nezrozumiteľne nastavené hodnotenie cudzincov - ak príde žiak do 1. ročníka, častokrát nevie pracovať ani v iných predmetoch - napr. vo vlastivede. Ako teda hodnotiť vlastivedu? Píše sa tu, že hodnotenie vyuč. jazyka sa hodnotí počas dvoch hodnotiacich období s prihliadnutím na úroveň prospechu z ostatných vyučovacích predmetov; na základe vlastivedy, ktorú nebudeme vedieť ohodnotiť?

- **pripomienka/otázka zapracovaná**

- V 2. až 9. ročníku - častokrát žiaci nemajú vysvedčenia zo svojich škôl (viď žiaci z UA)... ako teda môžeme hodnotiť žiaka "takým stupňom prospechu, ktorá zodpovedá prospechu z vyučovacieho jazyka na poslednom vysvedčení a po ich uplynutí sa uplatňujú v ďalších dvoch hodnotiacich obdobiach miernejšie kritériá". Hodnotenie týchto žiakov by malo byť nastavené úplne jasne a presne istú dobu - ako slovné hodnotenie alebo vyjadrením absolvoval.

- **pripomienka zohľadnená, hodnotenie žiakov potrebuje byť nastavené podľa individuálnej situácie žiaka**

- Potreba nastaviť podmienky poskytovania jazykového kurzu cudzincom tak, aby žiaci mali nárok a garanciu potrebnej podpory bez ohľadu na finančné prostriedky a personálne podmienky školy. Ak je kurz nastavený v rozsahu podľa výšky poskytovaných finančných prostriedkov a personálnych podmienok školy, je možné, že sa vôbec nezrealizuje (čo považujeme za veľkú chybu a diskrimináciu).

- **podmienky sú uvedené v aktualizovanej verzii ŠVP, ďakujeme za pripomienky**